

Előfizetési árak:

Egész évre . . . . . 12 frt.
Félévre . . . . . 6 " "
Negyedévre . . . . . 3 " "
Egy hóra . . . . . 1 " "
Egyes szám 4 kr.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer Pál könyvkereskedése Nagybecskerek, Hunyady (fő-)utca 10. sz., hová az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólamlások intézendők.

TORONTÁL.

Szerkesztőségi iroda:

Nagybecskerek,
Ferencz-József-tér,
Bauer-féle ház

hová a lap szellemi részét
illető minden közlemény
intézendő.

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogad-
tatnak el. Azonkívül az
összes hirdetési irodákban.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Megjelenik mindennap, vasár- és ünnepnapok kivételével.

A polgári iskoláról a szülőknek.

(Két közlemény.)

I.

„A polgári iskolákat, ha nem lennének,
még kellene teremteni.”
Gróf Csáky.

Tanügyi kormányunk gondoskodása, karöltve e város közönségének áldozatkészségével, a folyó tanév elejével egy új közmívelődési intézményt iktatott az itt már meglevő kultur-intézmények sorába: a kereskedelmi középiskolával kapcsolatban kifejlesztendő állami polgári iskolát.

A polgári iskolai intézmény városunkban és vidékén ma még többé-kevésbé új fogalom.

Rendeltetéséről, az általa képviselt nagy fontosságú specialis oktatási és általános kulturális czélokról a nagy közönség határozott s kimerítő tájékozással nem bír s ez új iskola eddigi, alig néhány hónapra szorított működését tekintve, konkrét tapasztalatokon nyugvó ítéletet nem is alkothatott.

A közérdeknek vélek szolgálatot tenni akkor, a mikor e lapok hasábjain a polgári iskolák czéljáról, organizációjáról, oktatási irányáról, közmívelődési intézményeink keretében elfoglalt helyzetéről röviden, de tárgyilagosan tájékoztatom a közönséget; hogy félremagyarázhatlan meggyőződést szerezve maguknak a polgári iskolák jellegéről és értékéről

együttal pozitív hasznát is lássák e soroknak akkor, midőn a gyermekeik jövő életorsát eldöntő pályaválasztás kérdésének fontos pillanata bekövetkezik.

S habár ez igénytelen soroknak nem célja, hogy a polgári iskolai intézményt a szorosabb értelemben vett szakzerű szempontok szerint ösmertesse: helyén valónak tartom, némi történelmi visszapillantás alapján, megvilágítani a polgári iskoláknak a többi kultur-institucziók sorában való helyzetét s kiemelni azon irányeszméket, mik a polgári iskolákat huszonkét év előtt megteremtették.

A polgári iskolai oktatás alapeszméjét az értelmi önállósággal bíró művelt polgári rend jövő élethivatásának megfelelő irányban való elméleti s főképp gyakorlati oktatása, nevelése képezi.

Hazánk politikai, társadalmi s közgazdasági helyzetének ösmert lassu átalakulásánál fogva a szorosabb értelemben vett intelligens polgári rend is csak lassan fejlődhetett. A fejlődése előtt álló akadályokat csak a legújabb kor messzibbre kiterjeszkedő előrelátása s humanusabb gondolkozása rombolta le s ma már e polgári rend döntő hivatása az államéletben, s fontos helyzete az államalkotó és fentartó tényezők sorozatában minden kételyen fölül áll.

A közéletben forgalomban levő nagyhangzású jelszavak között gyakran találkozunk ezzel is, hogy a polgárság műveltsége az állam ereje. Utón-utón félen fontoskodva, hivatkozunk a klaszikus ó-kor civis Romanusára, mint a polgári rend eszméjének s eszményének leghatalmasabban megtestesült kifejezőjére. Viszont követendő példaképpen mutatunk rá Anglia vagy Németország polgárságára, melynek műveltsége s gazdagsága az a biztos alap, a min hazájuk nagysága nyugszik.

Vessünk azonban egy futó pillantást a magyar polgári rend életviszonyaira. A kétségbevonhatlan haladás és emelkedés dacára is nem nyílt kérdés marad-e még ma, hogy hol van hát ama minden rétegében önálló értelmiséggel bíró középosztály, a nemzet testének dereka — mely öntudatos részese az államélet minden megnyilatkozásának; mely intelligenciája, munkássága, anyagi helyzeténél fogva döntő befolyást gyakorol a közviszonyok alakulására.

A polgári elemet, hogy ez valóssággal ilyené legyen, a megkívántató szociális viszonyok közrehatása mellett, erre szigorú tervszerűséggel nevelni és oktatni kell.

Művelt polgári középosztályunk rendeltetésének megfelelő irányu nevelésére azonban régebben teljesen hiá-

A „TORONTÁL” TÁRCZÁJA.

Az én esernyőm.

(Tragikomikus historia.)

— A „Torontál” eredeti tárczája. —

Furcsa egy darab ez az én esernyőm. Mindig szerencsétlenül jártam vele. Csak három esetet mondok el, amiből mindenki láthatja, hogy nem tuzok mikor azt mondom, hogy ez az esernyő életem végzete.

Fiatal éveimben sokszor jártam Pesten. Vidéki ember létemre szeretem a fővárost, sőt imádom. Élvezem színházait, gyönyörködöm képeiben (élőkben és holtakban), és megbámulom rohamos fejlődését. Ezt az utóbbit persze csak úgy tehetem, ha minél többet járkálok. Valahányszor felkerültem a metropolisba, mindig végig sétáltam a köruton, megolvastva hány új palota nőtt ki a földből. Így aztán nem csoda, ha egy őszi délután megfogott egy kegyetlen októberi eső. Új czilinder volt a fejemen, (az ember nem szereti, ha vidékinek nézik), a kabátom is megközelítette a fővárosi dandik diszes eleganciáját, — nem maradt más hátra: be kellett hogy menjek egy kereskedésbe esernyőt venni. Pompás esernyő volt. Selyem

és csak 8 frt az ára. Tovább sétáltam a szakadó esőben. De akkor már úgy esett az eső, hogy a legelegánsabb esernyő se használt. Ruganyos lépésekkel haladtam egy arra robogó omnibusz felé, melyben két öreg és egy fiatal nő, azonkívül egy körülbelül 11—12 éves leányka ült. (Én a tizenkét éves leányokat csak akkor szeretem, ha már 16 éven felüliek). Köszöntem és leültem, az esernyőmet gondosan magam mellé állítva. A kis leány, kit az idősebb hölgyek Szidikének hittak, igen élénk gyerek volt. Hol az egyik, hol a másik ablakon nézett ki, hol meg a lábomra felállt, miközben én a fiatal asszonynyal, ki nyilván mamája volt a kis ördögnek, igen érdekesen elkezdtem csevegni a kellemetlen időről és a most tartó aequinoxiális szelekről. Igen jól mulattunk. Épen át akartam térni egy érdekesebb témára, nevezetesen arról óhajtottam tudakozódni, hol lakik a Szidike mamája, mikor mellettem olyasféle hangot hallottam, mely élénken emlékeztetett a rég letűnt kri-kri időkre. A kis Szidike ráült az esernyőre. Borzasztó érzés. A dühtől megakadt a szó a torkomon, még az sem békített ki, hogy a mama fedőleg így szólt:

— Ugyan, Szidike . . . . .

Röviden azt mondtam, hogy „jó napot”, fogtam a darabokra tört esernyőt és leszálltam a népszínháznál.

A kis bűnös nem tudta, hogy rosszat csinált. Vidáman és ártatlanul mosolygott rám az omnibusz ablakából. (Ki tudja hány embert bolondít el ma egy ilyen mosolylyal.)

Bementem az Orient-kávéházba, hol Konti ur épen új Király-, vagy más fogáson törte az esztét. Ott kibőjtöltem az esőt, este pedig elmentem a népszínházba és meghallgattam a nemzet esalogányát. Olyan szépen énekelt, hogy még esernyőm gyászos sorsát is elfelejtettem . . . . .

A második kellemetlenség, mely esernyőmmel szoros kapcsolatban áll, néhány nappal később történt Szabadkán. Egy általam mélyen tisztelt hölgynek óhajtottam a viszontlátás örömét megszerezni, de nem a vizitek közönséges utján, hanem egy „fenszterpromenáddal.” Pleine parade-ban indultam az imádott lakása felé, persze a tuloldalon, hogy egészen lásson. Szabadkán még akkor nem világítottak gázzal, s azokban az utcákban, hol az én imádotaim laktak, hosszú keskeny deszkák pótolták a mostani aszfaltot. Esernyőmmel (melyet

nyoztak az erre alkalmas és szükséges tényezők.

A tulajdonképpeni értelemben vett polgári középosztály tagjai a népiskolában jól-rosszul megszerzett ösmerekkel léptek az ipari, gazdasági, kereskedelmi életpályákra, vagy a középiskolák egynehány osztályában szerzett ismerőben tudományos irányú ismeret-töredékekkel, minek praktikus értéke felől nem lehetünk kétségben.

Ily uton élethivatásának megfelelően képzett polgári rend nem fejlődhet. Az égető szükség parancsolá, hogy oly intézmény állítsák föl, mely kizárólag a polgári középosztály érdekeinek szolgálatában álljon. A mely megadja a polgárságnak a hivatásuk mértéke szerinti általános műveltséget s szoros kapcsolatban állva a gyakorlati élet igényeivel, ellássa őket tényleg értékesíthető ösmerekkel, mikre a gazdasági, ipari s kereskedelmi élet ma már oly magasra fokozott versenyében feltétlenül szükségük van; vagyis szükség vala egy oly intézményre, mely hathatós tényező legyen egy életképes, hivatást betöltő polgári rend megteremtésében.

A közoktatási ügyünket lényegében átalakító 1868. évi 38. t.-cz., báró Eötvös e nagy alkotása, végre gondoskodott arról, hogy e nagy hiányon orvosolva legyen. Megteremtette a polgári iskolát s beékelte közoktatási rendszerünk tagozatai közé. Huszonkét éve — tehát aránylag véve alig számba vehető idő óta — működik a polgári iskola a vázolt fontos célzatok megvalósításán, eredményel megküzdve társadalmunk konzervatív hajlamaival, a közönség, a szülők azon tradícionális fölfogásával, melyet annyi önmagával meghasonlott élet, annyi pályát tévesztett existenciá s irat. A jövő fogja még inkább beigazolni ez intézmény szükségességét és értékét, mely hogy minél szélesebb körre kiterjedve gyakorolja hatását: nemzeti közérdek.

De benső szükség vala a polgári iskolai intézmény megteremtése kultúr-szükségeink egyensulya, be rendezésének ökonómiaja szempontjából is.

A tulprodukezio értékcsökkenésre vezet.

A képviselőválasztások eredménye. A csaknem teljesen befejezett képviselőválasztásokról közli a „P. Corr.“, hogy — mint tudva is volt — a pártokban nem állott be lényegesebb változás. Az a csekély számbeli növekedés, melyet az Apponyi-párt felmutathat, csak azáltal nyer jelentőséget, hogy ez a párt kiháló félben volt és csak tagjainak egy negyedrészzel való szaporodása által jutott abba a helyzetbe, hogy a harcot tovább folytathassa. Ha ennek következtében Apponyi gróf az erős szabadelvű párttal szemben arra a merész állításra ragadtatja magát, hogy csak az ő pártja látszik arra hivatottnak, hogy egy egészséges többségnek alapját képezze, ugy ez a nemzeti párt vezérének rendkívül impresszionábilis jellemében nyeri magyarázatát. Egyetlen komoly ember sem hiheti, hogy a kormány vagy a szabadelvű párt hajlandó legyen a fegyvert letenni vagy Apponyi gróftól segítségül hívni. Az által, hogy Apponyi gróf mindamelllett diktatori hangon beszél, alkalmatlan időben árul el régóta táplált óhajlásokat.

A képviselőház elnöki állásának betöltésére vonatkozólag, erőszakolt és célzatos kombinációkat hoztak forgalomba egyes ellenzéki lapok. A „Pesti Hirlap“ tények jelez annyit, hogy a házelnöki szék betöltése élénk megbeszélés tárgyát képezi a szabadelvű párt Budapesten időző tagjai között s szóba jött a miniszteri tanácsban is, de mindeddig semmiféle megállapodás nem jött létre e kérdésben s nem is jöhetett már csak azon körülménynél fogva sem, hogy a többség pártkötelékébe tartozó képviselők legnagyobb része még nincs a fővárosban, az elnöki szék betöltésének fontos kérdése tekintetében pedig, a

dolog természeténél fogva, lehetetlen a kormánynak mellőznie a párt tagjaival való érintkezést. (Lásd táviratainkat.)

HIREK.

— **A Mária-Valéria-alapítvány** javára mint már irtuk, Waldstädten báróné a mi városunkban is rendez hangversenyt és bált. Az érdeklődés ezen mulatság iránt, mely f. hó 13-án (szombaton) fog végbemenni a helybeli városi színházban, igen nagy, úgy hogy földszinti és I. emeleti páholy már nem is kapható. Az estély rendezése tárgyában tegnap délután a rendező bizottság Serdic alezredesné elnökle alatt értekezletet tartott, melyen résztvettek a következő hölgyek: Bielek Mihályné, Bakalovich Mici, Geiger Manóné és leánya, Herczeg Erzsike, Halmi Lajosné, Matjekáné, Mihalovits Odönné, özv. Mihalovits Jeanine, Piukovics Jánosné és leánya, Reiss Viktorné, Slavikovszkyné, Schultz Emilia, Straubert Gyuláné, Schwarz Lajosné, Szávitcs Sándorné, Tarnay Ferenczné, Vukovics Aranka, özv. Verscsayné, Weiss Izidorné. A tisztikar részéről jelen volt Petrovics örnagy. A hölgyek hosszabb vita után abban állapodtak meg, hogy buffet-t fognak felállítani, melyben a bált vendégek olesó és jó dolgokat fognak élvezni. A hangverseny műsorát holnapi számunkban közöljük.

— **Pörfogott német ujság.** A *Módoser Zeitung*, melynek felelős szerkesztője Zeier Agost s a mely társadalmi érdekű közleményeknek van szánva, a mult hó folyamán, nyilvánvalólag a választási küzdelmek behatása alatt, több oly cikket tett közzé, a melyek politikai tartalmuk. Ilyenek voltak: az ez évi 2-ik számban megjelent „Willkommen“ felirású cikk; továbbá a 3-ik számban közölt „Béla von Csávossy in Párdány“, „Dr. Sik in Módos“, „Mitbürger und Wähler des Párdányer Wahlbezirkese“; továbbá a 4-ik számban kiadott „Módos, 23. Jänner“, „Zu den Wahlen“ című cikkek, melyekben az említett lap a szabadelvű párt jelöltje, Csávossy Béla mellett szállt síkra. Mivel azonban a „Módoser Zeitung“ a politikai lapokra kötelező kaucziót nem tette le, a nagybeeskereki kir. ügyészség

addig kireperáltattam) kecsesen balanszírozva sétáltam Ó feléje. S ime Ó megjelenik az ablaknál. Vele együtt több barátinője, kik eljöttek egy kis kávéra, és egy nagy tracsásra.

A hölgyek a legszívélyesebb mosolyukat küldték át köszöntésem viszonzásául és Ó pláne megadta a jelt, mely azt jelentette egykoron: „Gyere be rózsám“. Én megértettem a jelt s észre is vettem hogy 10 lépéssel arrább van egy elég jó átjáró. Kezdtém átmenni. Nagyon csuszós volt, mondhatom. Csak úgy birtam magamon segíteni, hogy esernyőmre támaszkodtam. De ez sem volt képes a természeti törvénynek ellentállni, ő is csuszott, én is, — és egyszerre legnagyobb meglepetésemre imádoztam lábainál feküdtem, de igen nagy távolságra. Most is zúg a fülemben az az ördögi kacaj, mely abból az ablakból hangzott. Egy pillantást vettem oda, és látnom kellett hogy Ó is nevet. Minden veszve van. Felvettem az esernyőmet (óh ez az esernyő!) és hazamentem a velem találkozó bűnyők legnagyobb csodálkozására. (Józan embert még ők sem láttak ugy a földön heverni). Elutaztam még az nap, és Ót nem láttam többé soha. — — —

A harmadik affaire szülővárosomban történt. Akkor indultam el hazulról egy vasárnap délelőtt, mikor épen a templomból jöttem ki az emberek, illetőleg asszonyok és leányok. Megálltam és néztem a bájos és ájtatos hívőket. Akközben cseperegni kezdett. Esernyőm, mely akkor már épen nem volt valami nagyon elegáns, nálam lévén, kinyitottam. Abban a perczen észrevettem, hogy ismerős hölgyek, a mama és a leánya, kijönnek a templomból és ijedten körülnéznek, látván hogy az eső esik. Kötelességemnek ismertem oda lépni és paraplimat felajánlani. (Sokszor voltam náluk uzsonnán, és azért mindég hálás voltam.) Szívesen fogadták előzékenységemet. Én a mama kezébe nyomtam az esernyőt, aztán elsiettem a szemközt levő söresarnokba. Még nem léptem kettőt, mikor a következő párbeszédet hallottam.

— Csak nem megyünk ezzel az esernyővel, mama?!

— Ugyan miért ne mennénk?

— Hát nem látod milyen rongyos?

— Az nem baj, szólta a mama, az csak azt bizonyítja, hogy ez egy takarékos fiatal ember. Gyerünk leányom.

Megtetszettem a mamának. (Elég öreg volt hozzá). Meghittak uzsonnára, később teára, a második héten már egy egész vacsorára, vasárnap pedig ebédre. Kitünően ettem s a mama egyre azt mesélte, hogy ez mind a Tinike főztje. Fiatal voltam és bohó, — elhittem. (Fiatal korában még azt is elhiszi az ember, hogy a leányok főzni tudnak.) Egyre többet jártam a házba s egy szép nap arra ébredtem fel, hogy völegény vagyok.

S most önök azt várják hölgyeim és uraim, hogy egy fess huszártiszt elcsavarja menyasszonyom fejét, hogy én völegénykoromban nem dicsértem eléggé a vasárnapi peesenyét vagy hogy nem akartam a papával vacsora után sakkozni. S hogy azért „ment vissza“ a partie, mint mondani szokás.

Nem. Ez mind nem történt meg. Mi nem veszünk össze. Tinike a feleségem lett.

Ugyan micsoda más malört hozhatott volna még a fejemre, ez az átkozott esernyő?

B—r L—s.

az 1848. évi 18-ik törvénycikk 30. és 31-ik szakaszai alapján perbefogta s a törvényszéknél a nevezett lap felelős szerkesztője, esetleg az inkriminált cikkek írói ellen a sajtóeljárás megindítását indítványozta. Az érdekes ügy most a törvényszéknél van.

— **Tanügyi hírek.** A vallás- és közoktatási magy. kir. miniszter a hertelendyfalvai állami elemi iskolához Szilvássy Irma, okleveles tanítónőt nevezte ki. — Schlosser Jakab újhelyi és Hainka József torontál-szécsányi községi tanítók nyugalmába foglalták helyezetni.

— **Hangverseny.** A hirneves 12 éves olasz hegedűművész, Panteo Bianca, ki Európa legnagyobb városaiban nagy sikerrel játszott, Kugel György ur közreműködésével f. hó 17-én a casinó nagy termében hangversenyt rendez. Jegyek előjegyezhetők a Mangold-féle könyvkereskedésben. A bécsi és budapesti lapok elragadtatással írják a fiatal művésznek a játékáról.

— **Takonykór Pancsován.** A Pancsován állomásozó huszárszázad loállománya közt takonykór ütött ki. Szakértők véleménye szerint, az inficiálás gyakorlatok alkalmával történt, s hetek előtt volt konstatálható a betegség; de mivel a századnál csak gyógykovács van és szakértő nincs, a megbetegedés elején nem történtek kellő óvintézkedések, a miből magyarázhatók a tömegesebb megbetegedések. A kinestár két szakértőt küldött ki. Naponta történnek lebunkózások. A kár több ezer forintba rög.

— **Óvintézkedések a kutyák ellen.** Említettük már, hogy a város közepén, a gimnázium-utczában, a napokban két veszett kutya tünt fel, melyeket a rendőrség nyomban ki is irtott. Miután azonban a rendőrség nesztét vette, hogy a kutyák több más állatot is megmártak, Reitter Oszkár, városunk tevékeny rendőrkapitánya most egy rendeletet bocsátott ki, a melyben figyelmezteti az ebtulajdonosokat, hogy kutyáikat néhány napig odahaza, lánczón tartassák, mert azokat a kutyákat, a melyek az utcán gazdátlanul kóborolnak, a peczér összefogdossa.

Irodalom és művészet.

A német színészek e hó 17-éig maradnak itt, mely idő alatt Einödshofer Mária a hamburgi színház tagja, még négy-szer lép fel, mint vendég. Színpad kerülnék a jövő hét folyamán „Der Viceadmiral“, „Der Vogelhändler“ és a „Die Uhlanen“ cz. operett, mely a bécsi Karl-színházban a múlt év folyamán 120 előadást ért meg.

„Az Osztrák-Magyar monarchia irásiban és képen“ című vállalat közelebb megjelent 148. füzeté Dalmácia történetének ujabbkori részét és a tartomány lakosságának néprajzi ismertetését foglalja magában. Dalmácia története különösebb érdekű a magyar olvasókörökre nézve is, minthogy e tengermelléki tartomány hosszú időn át a magyar koronára alá tartozott s így története sokképen érintkezik, sőt összefüzdik Magyarország történetével. A lakosságról nyújtott ismertetésből kitűnik, hogy Dalmáciát a csekély számú olasz elem kivételével, általában a szerb-horvát nyelvközösséghez tartozó nép lakja ugyan, de ez a sok viszontagság közt kialakult népegyveleg ethnographiai tekintetben mégis tetemesen különbözik az őseredeti délszláv törzstől. A Dalmáciáról szóló cikkeket több szép rajz ékíti. A Magyarországot tárgyzó rész III. kötetéből, mely főleg Budapest fővárossal foglalkozik, a közelebb megjelenendő füzet Jókai Mórtól a főváros népélete leírásának folytatását és végét, Rákosi Jenőtől pedig Budapest városrészeinek ismertetését fogja tartalmazni. E magukban véve is érdekes dolgozatok vonzó erejét számos rajz fogja emelni, melyek mind elismert művészek által valók. E műnek, mely a Révai testvérek bizományában jelenik meg, egy-egy füzeté 30 krajczárért kapható minden könyvkereskedésben.

A „Képes Családi Lapok“ ez évi 6. számának tartalma: Az ifjkor regénye. (Regény egy kötetben. Folyt.) Irta: Tolnai Lajos. — Oh, ne vadjolj. (Költemény.) Prém Józseftől. — Karczképek a művészet világából. Tábori Róberttől. — Harez a „semmi“ ellen. (Tudományi csevegés.) Irta: R-G-P-L. — Gondolatok. — Hóvirág. (Beszély. Vége.) Mericzayné Karossa Irmától. — Népdal. (Költemény.) Méry Károlytól. — A mit a korcsolyák mesélnek. K. Mártonffy Imrétől. — Esőcsinálás. — Császári gáztettek. (Erköcsregény Nero korából. Folyt.) Forditotta: Bába Pál. — Humor. — Mindenféle: Képviseleválasztás Budapesten. Jókai Mórtól. — Képeinkhez. Színház. Irodalom. Értesítő.

Táviratok.

A beteg főherceg.

Bécs, febr. 5. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Salvator főherceg, Mária Valeria főhercegnő férje, jobban van.

Az új Presse a magyar kabinetről.

Bécs, február 5. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Feltűnést kelt a „Neue Freie Presse“ egy fontos közleménye, melyben odanyilatkozik, hogy Károlyi István gróf a legnagyobb bizalommal van eltelve Szapáry gróf kormányelnök iránt. Maga a kormány pedig minden változás nélkül lép az új parlament elé.

Baross lemondási hira — kórhelye.

Budapest, febr. 5. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint előre látható volt, a „Bud. Corr.“ ma kijelenti, hogy mindabból, amit az ellenzéki lapok napok óta összefirkáltak a Baross lemondásáról: egy szó sem igaz. Baross lemondása még csak szóban sem forgott.

Nagyérdekű mozzanat a tőzsdén.

Budapest, február 5. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A budapesti tőzsdén tegnap történt először, hogy az ötszázalékos magyar papírjáradék nemcsak elérte, de meghaladta az ötszázalékos osztrák papírjáradékot.

A képviselőház korelnöke — Dániel Pál.

Budapest, febr. 5. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A képviselőház korelnökségi tisztét Madarász József és Csanády Sándor aligha fogadják el, és így a ház korelnöke Dániel Pál lesz.

A képviselőház új elnöke.

Budapest, február 5. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Minden oldalról megerősítik azt a hírt, hogy a képviselőház új elnöke Tisza Lajos gróf lesz.

A valuta.

Budapest, február 5. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A valutáról szóló törvényjavaslatok beterjesztését Weckerle pénzügyminiszter április végére vagy május elejére helyezte kilátásba.

A Tisza István kerülete.

Budapest, febr. 5. („Torontál“ eredeti távirata.) Tisza László lemond a kerületéről, hogy azt Tisza Istvánnak engedje át.

Robbanás a budapesti gázgyárban.

Budapest, febr. 5. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A kőbányai-uton végig terület

gázgyárban, tegnap este nagy robbanás volt. A tető hirtelen és irtóztató robbanástól kísérve a levegőbe repült. Különböben semmi szerencsétlenség nem történt.

A zentai takarékpénztár igazgatójának öngyilkossága.

Budapest, febr. 5. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Kohn Sámuel budapesti tőzsde-ügynök, nemrég a zentai takarékpénztár helyettes igazgatója, 40,000 forint tőzsdei veszteség miatt, leugrott lakásának harmadik emeletéről, és szörnyet halt.

Munkástüntetések.

Lisszabon, febr. 5. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Itt ma nagy munkáscsoport tüntetett a királyi palota és a képviselőház előtt. Kenyeret és munkát követeltek.

Milano, febr. 5. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A munkások tegnap összeverekedtek a népkonyha előtt a rendőrséggel. Több munkás életveszélyesen megsebesült.

Közgazdaság.

Uj közraktárak N.-Beeskereken.

Kereskedői körökből vesszük a következő sorokat, melyeknek közérdek szempontjából készségesen nyitunk tért:

A „Torontál“ egyik számában közlemény jelent meg, mely a Schlenker és társaság által létesítendő új közraktárakkal foglalkozik. — Abban a helyzetben vagyunk, hogy e hírt oda egészíthetjük ki, miképpen nemcsak a nevezett cég, hanem a monarchia legkiválóbb gabnakereskedőinek helyben székelő képviselői is buzgón fáradoznak a terv sikerén; és pedig első sorban jól fel fogott saját érdekükben, de még azért is, mert ezzel szolgálatot vének tenni a helybeli kereskedelemnek is, mely a jelenlegi egyedárusági rendszer nyomása alatt nyög.

A fenálló közraktárnál, a bérlőségi kezelés útján felszámított kezelőségi költségek és díjak annyira magasak, hogy ezzel a kereskedelmet ugyszólván teljesen megakasztják s mivel alapos átalakítás csakis önségely útján érhető el — ez érlelte meg az új közraktárak felépítésének tervét. Az új közraktári vállalatnak feladata nem az lesz, hogy a kereskedelem rovására óriási nyereséget rakjon zsebre, hanem az, hogy olcsó díjak és kezelési költségekkel támogassa tevékenységében a helybeli virágzó gabnakereskedelmet. A felsorolt szembeálló előnyök mellett még a városi pénztár érdekei is méltánylásban fognak részesülni, amennyiben a mostani állapotok mellett a bega-rakparti díjak teljesen elvesznek, míg az új vállalat létesítésével e czímen 4000 frt díj folyneq városunk nem éppen tulterhelt kasszájába.

A budapesti gabnatőzsdéről.

(A „Torontál“ eredeti tudósítása.)

Budapest, febr. 5. Buzakinál tartózkodó, vételkedv erősebb, effectiv áru 5-7 krral magasabb. Egyéb magvaknál változatlan irány és változatlanok az árak — Határidő-üzlet:

Buza tavaszra 10.42—10.43.

Buza őszre 9.32—9.33.

Zab tavaszra 6.15—6.17.

Tengeri máj.—jun. 5.54—5.56.

Repeze őszre 13.30—13.40

Forgalom 30,000 métermázsa. Időjárás borult.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájjer Lajos.
Főmunkatárs: Jurkovics Aladár.

H i r d e t é s e k.

Árverési hirdetmény.

Alulírott a nagyikindai tekintetes kir. törvényszék 2202/91. számú végzésével Valkány község ingatlanai haszonélvezeteinek kinevezett zárgondnoka, közhírré teszem, hogy Valkány község 150 holdnyi legelője ez évi február hó 14-én a község házában nyilvános árverésen, készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, ez év augusztus 15-ig legeltetésre, vagy öt holdas parcellákban tavaszi alá bérbe fog adadni.

Kikiáltási ár 1000 frt, illetve 1800 frt, melynek 10% bánatpénze az árverés megkezdése előtt kezeimhez lefizetendő.

P.-Kocsóhát, 1892. február hó 1.

Tábori Miksa,

törvényszéki kirendelt zárgondnok.

(27-3.2)

603. sz. kig. 1892.

(28-1.1)

Pályázati hirdetmény.

Torontálvármegye t. törvényhatósági bizottságának 1891. évi november hó 28-án és folytatva tartott közgyűlésében 1762-35525. kgy. sz. alatt kelt határozatával Feketető székhelylyel egy szülésznői kör alakíttatván, melyhez Egyházaskér és Monostor községek tartoznak. Az egyes községek részéről a hozzájárulás következőleg lett megállapítva: Feketető és Egyházaskér községekre nézve egyenként 25-25 frt, Monostorra nézve pedig 15 forint; az összes évi fizetés tehát 65 frt. Ezenkívül 1 frt éjjeli s 50 kr. nappali látogatási díj.

Felhívatnak mindazok, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy szülésznői oklevéllel felszerelt pályázati kérvényüket f. évi február hó 15-ig ide mutassák be.

Törökkanizsa, 1892. jan. 31.

Tallián Emil, főszolgabíró.

(23-3.2)

Árlejtési hirdetmény.

Györgyháza községben építendő község ház munkálatainak biztosítása végett árlejtés fog a község hivatalos helyiségében 1892. évi február 15-én d. e. 9 órakor megtartatni.

Az arra engedélyezett költség 2083 frt.

Vállalkozni szándékozók azon értesítéssel hivatnak meg, hogy 5%-os bánatpénzzel jelenjenek meg.

A végbeviendő építkezés előmérteit s költségvetése és a szerződés mintája Györgyháza község hivatalos helyiségében a szokott hivatalos órákban megtekinthető.

Kelt Györgyházán, 1892. február 2-án.

Birg Konrád,
községi bíró.

Pleitz Fer. Pál

könyv- és könyomda

könyv-, mű-, zenemű-, papir- és írószerkereskedés, nyomtatványraktár

Nagybecskereken, Hunyady-(fő-)utca.

Nyomatott a kiadó Pleitz Fer. Pálnál Nagy-Becskereken.